

Akbar Riskulov

(1953)

Akbar Riskulov, 4 Nisan 1953 yılı Kemin İlçesine bağlı Çım - Korgon köyünde doğdu. Kırgız Devlet Üniversitesinin filoloji bölümünden mezun olduktan sonra hem "Leninçil Caş" gazetesinde, hem de Yazarlar Birliğinde çalıştı. Bir zamanlarda Kırgızistan'ın Kazak-

istan'daki elçisi olarak çalıştı. 1957 yılı ilk çocuk kitabı çıktı. 1983 yılı "Mezgil Cebesı (Zamanın Oku)" kitabı için Gençler ödülüne layık görüldü. Başka dillerde de kitapları çıktı, kendisi de bir çok şairlerin eserlerini çevirdi. Yazar ve Gazeteciler Birliğinin üyesidir.

Şiirler

NASIYKAT

Bul nasıykat maga kalgan,
bul nasıykat saga kalgan,
kalgan kereez babalardan,
öttü nasıykat
toolordon talaalardan.

Ay kaşkanı azanatıp,
at calına kazan asıp,
kelgen eldin tilegi bul,
uluu tarihtin
çokton ısıık ilebi bul.

...O, mezgildin öktömdüğü, ıldamdığı!
Kanday kezde caraldı eken "Singan bugu"?
Komuz kılın birindetip,
Dirildetip nasaat ır kaldıı.

Appak maral ırı cañırdıñı sen,
appak maral, kayra tabıldıñı sen,
appak maral tuyak kagat,
curt kotorgon sıyaktanat,
karan küngö, maral, kabıldıñı sen?

Karan küngö, maral, kabıldıñı sen,
konuşuñdan ürküp cañıldıñı sen,
möltüldöp akkan bulak kayda,
moyundaş öskön ulak kayda,
kadırluu curttu sagındıñı sen?
Ey, appak maral, ey!

Artından saya tüşüp cebe kelet,
közündö cer aylanat, tegerenet,
cebe kelet, cönö demek!
Çurkaçı, ak maral, cügürüp sen,
turbaçı, ak maral, tüñülüp turba,
cebe cetpeyt, çurka tüyülüp sen.

Appak ak maral, appak maral çeñilbeçi,
batat, bataı, batıp barat ömür keçi?
Cebe kelet, cönö demek,
çurkaçı ak maral
cetti cebe...
çurka tüyülüp sen.

Ey!
Canıp ötöbü, cebe cetebi,
tagdır çırkırayt, tamır zırkırayt,
maral kubulup,
kayıp bolup ket emi!

Appak maral, maral tuyak kagat,
cebe cetpeyt, cetet sıyaktanat.
Ümüt öçöt, ümüt kayra canat.

NASİHAT

Bu nasihat bana kalmış,
bu nasihat sana kalmış,
kalan bu yadigâr atalardan,
geçti nasihat,
dağlardan tepelerden.

Ay akıtmalı atı hırslandırıp,
at üstünde atıştırıp,
gelen halkın dileği bu,
ulu tarihin
közden sıcak yalazı bulu.

...Hayret, zamanın kuvveti, çabukluğu!
Hangi zamanda yaratıldı acaba "Kırılan Bugu"
Kopuzun tellerini bir bir,
titreterek çalan nasihat şarkısı kaldı mı?

Apak maral şarkısı yeniden yaratıldın mı sen,
apak maral, tekrar bulundun mu sen,
apak maral toynağını yere vurur,
halk göçmüş gibi görünüyor,
felaket güne, maral, kaldın mı sen?

Felaket güne, maral, kaldın mı sen,
kaldığın yerden kaçıp kayboldun mu sen,
parıldayarak akan bulak neredede,
yan yana büyüdüğün oğlak neredede,
kadirli yurdu özledin mi sen?
Hey, apak maral, hey!

Ardından yaydan çıkan ok kovalar,
gözünde dünya dört döner,
okun geliyor bu kaç demek!
Koşsana, ak maral, hızla sen,
durmasana ak maral, bezmiş gibi durma,
ok yetişemez, koş toparlanıp sen.

Apak ak maral, apak maral yenilmesene,
batar, batar mı, batmakta hayatın akşamı?
ok geliyor, bu kaç demek,
koşsana ak maral
yetişiyor ok...
koş toparlanıp sen.

Hey!
Değip geçer mi, ok yetişir mi,
kader ağlar, damar sızlar,
maral gizlenip,
ortadan kaybol şimdi!

Apak maral toynağını yere vurur,
ok yetişemez, yetecekmiş gibi görünüyor,
Ümit söner, ümit tekrar yeşerir.

Bul nasıykat maga kalgan,
bul nasıykat saga kalgan,
kalgan kereez babalardan:
kanat baylap ömürgö,
karşı turgan ölümögö,
karılardan sancıra
appak maral cönündö.

Talıbayt eldik ümüt,
karıbayt eldik ırlar.
Appak maral nege külüñdödüñ,
cakşılıktan astı tüñülbödüñ!

LEYLEKTİN TURNALARI

Kalemdeşim Kurbanalı Sabırovduñ elesine
Küçöp tursa toolordun burganagı,
kayakka uçat Leylektin turnaları,
bilesiñbi tabiyat tabışmagın,
bilseñ aytçı, çaşırbay Kurbanalı?

Cañı köçtü çakırıp adabiyat
catkan kezde çaşırsak - caman uyat
eköbüzdün ırlardı katar basıp
turbayt bele "Ala-Too", "Madaniyat".

Kıçap-kıçap toolordun burganagı,
küçöp-küçöp caraattın ırbaganı,
tütöp-tütöp kettibi kañırığın...
kayakka uçtu Leylektin turnaları?

Biz özübüz çaştarga akıl ulap,
akıl sözgö bolsok da bışı kulak,
kıyın kezde emne üçün bolo albadık
bekemireek, toktoorook, bışığıraak?

Küçöp tursa toolordun burganagı
kayakka uçat Leylektin turnaları,
aytsañçı, Kurbanalı?...

ALGAÇKI OBON

Eñ algaçkı, eñ birinçi obonum -
el aldında ayıla elek comogum.
Eger senin kayırıktarıñ estesem
erip-erip baratkanday bolomun.

Cürögümdö tunuk sezim catpasa,
cürögümdön tunuk bulak akpasa,
caralmakpı eñ birinçi obonum
çaş böböktün niyetindey taptaza?!

Eñ birinçi, eñ sıykırduu, başkaça,
eger mende tunuk sezim catpasa,
eñ algaçkı caralmakpı obonum,
eñ algaçkı mahabattay taptaza?!

El aldında ayılıuda comogum,
ergip-ergip baratkanday bolomun.
Ey, kökölö, ey, kötörül biyikke,
eñ algaçkı, eñ birinçi obonum!

*Bu nasihat bana kalmış,
bu nasihat sana kalmış,
kalan bu yadigâr atalardan:
kanat bağlayıp ömre,
karşı duran ölüme,
ihtiyarlardan şecere
apak maral hakkında.*

*Tükenmez halkın ümidi,
eskimez halk şarkıları.
Apak maral niye gülümsedin,
İyilikten hiçbir zaman ayrılmadın!*

LEYLEK'İN TURNALARI

*Kalem arkadaşım Kurbanalı Sabırov'un hatırasına
Güçlenirse dağların fırtınası,
nereye uçar Leylek'in turnaları,
biliyor musun tabiatın bilmecesini,
biliyor musun söyle, gizlemeden Kurbanalı?*

*Yeni nesli çağırırken edebiyat
bu dönemde saklanırsak, çok ayıp
ikimizin şüirlerini arka arkaya basıp
yayınlamıyor mu "Ala Too", "Madaniyat".*

*Çok isteyip dağların fırtınası,
güçlü güçlü yarattın ırbaganı,
çok mu arttı şaşkınlığın...
nereye uçtu Leylek'in turnaları?*

*Biz, kendimiz gençlere akıl verip,
öğütlerle donanımlı olsak da,
zor dönemde niye olamadık,
daha sağlam, daha kuvvetli, daha akıllı.*

*Güçlenirse dağların fırtınası,
nereye uçar Leylek'in turnaları,
söylesene, Kurbanalı?...*

İLK EZGİ

*İlk, en birinci ezgim,
halk arasında anlatılan masalım.
eğer senin yaptıklarını hatırlarsam,
eriyip eriyip tükenecek gibi olurum.*

*Yüreğimde berrak hisler olmasa,
yüreğimden berrak bulak akmasa,
ortaya çıkar mıydı ilk ezgim
bebeklerin niyeti gibi tertemiz?!*

*En birinci, en gizemli, başkaca,
eğer bende berrak hisler olmasa,
ilk ezgim ortaya çıkar mıydı,
ilk aşk gibi tertemiz?!*

*Halk arasında anlatılmakta masalın,
eriyip eriyip tükenekmiş gibi olurum.
Hey, kendine gel, yüksel yücelere,
ilk, en birinci ezgim!*